

Het Verborgen Sacrament
over het vernieuwde biechtsacrament
Groningen, mei 2020

Van de zeven vernieuwde sacramenten, waarmee we in de Christengemeenschap mogen werken, is het vernieuwde biechtsacrament (ook wel het “sacramentele gesprek” genoemd) wel het meest “verborgен”.

Om te beginnen zijn er maar twee mensen die op de hoogte zijn als dit sacrament voltrokken wordt, n.l. degene die om het sacrament vraagt en de priester aan wie die vraag gesteld wordt.

Bovendien is de opvatting over wat een biechtsacrament is, erg sterk gekleurd door wat het in de katholieke biechtpraktijk geworden is: een sacrament waarin de biechteling “opbiecht” wat hij of zij gedaan heeft dat tegen een bepaald stelsel morele richtlijnen ingaat, waarna de priester een boetedoening oplegt en dan, uit volmacht van de kerk, vergeving (“absolutie”) biedt.

In het protestantisme is het biechtsacrament afwezig, enerzijds uit weerstand tegen het misbruik dat toentertijd in de katholieke biechtpraktijk geslopen was, anderzijds omdat het als onvoldoende gefundeerd in de heilige schrift werd bevonden.

In de vernieuwde sacramenten is het sacramentele gesprek één van de twee sacramenten die je gedurende je hele volwassen leven kunt opzoeken. Het andere is de mensenwijdingsdienst. Dit zijn de sacramenten die, als je dat wilt, je door je hele levenswandel kunnen begeleiden.

In het sacramentele gesprek worden je daden niet langs een vastgestelde morele maatlat gelegd, wordt door de priester geen moreel oordeel uitgesproken en ook geen absolutie verleend. Wat is het sacramentele gesprek dan wel?

In het laatste hoofdstuk van het Lukasevangelie wordt beschreven hoe, nadat Jezus aan het kruis gestorven is en op de sabbat in het graf gelegen heeft, de volgende ochtend twee van zijn leerlingen op weg gaan naar het plaatsje Emmaüs. Ze weten nog niets van de opstanding op die Paasmorgen.

‘En zie, op dezelfde dag waren twee van hen op weg naar een dorp, zestig stadiën van Jeruzalem gelegen, Emmaüs genaamd. En zij spraken met elkaar over al die gebeurtenissen. En het geschiedde, terwijl zij zo spraken en samen naar de zin van dat alles zochten, dat Jezus zelf naderde en met hen mee ging. Maar hun ogen waren bevangen, zodat zij hem niet herkenden.’ (Lukas 24:13-16).

Twee mensen gaan samen op weg en spreken over gebeurtenissen die diep ingrijpen in hun leven, maar die ze niet begrijpen. Gaandeweg komt er een derde bij die meewandelt en eerst luistert, dan vraagt en uiteindelijk zijn licht op de situatie laat schijnen: hij legt hun uit, dat het lijden en sterven nodig was om opstanding mogelijk te maken, een nieuw begin. Dit is de sfeer van het sacramentele gesprek.

In het sacramentele gesprek gaan twee mensen samen op weg om te kijken naar de raadsels van de levensweg, en zoeken daarbij de aanwezigheid van die “derde”. De priester zal in het gesprek vooral luisteren en vragen stellen, om zo in dat proces behulpzaam te zijn. In het gesprek wordt samen gezocht naar de taal die het levenslot spreekt.

Als het gesprek een afronding heeft gevonden, wordt het sacrament cultisch afgesloten. De priester spreekt in gewaad een tekst van zeven regels. De eerste twee regels gaan over het leren: leren offeren en leren ontvangen, twee grondgebaren die je als mens in het leven kunt oefenen. De derde regel spreekt van vrede. En de laatste vier van de zeven regels gaan over de liefde. Als je je realiseert

dat in de uitgebreide cultische tekst van de mensenwijdingsdienst het woord 'liefde' slechts drie keer voorkomt, dan zou je alleen al op grond hiervan het sacramentele gesprek ook wel het 'sacrament van de liefde' kunnen noemen.

De werking van het sacrament beperkt zich niet tot dat wat tijdens het gesprek gebeurt en daarin aan het licht komt. Het wil als werkende kracht in je meegaan als je je levensweg vervolgt. Om dat element ook bewust te versterken neem je na het sacramentele gesprek binnen een paar dagen deel aan de communie in de mensenwijdingsdienst.

Het verhaal van de Emmaüsgangers uit het Lukasevangelie gaat verder. Nadat die 'derde' tijdens het gesprek onderweg zijn licht heeft laten schijnen over de voor de twee leerlingen onbegrijpelijke gebeurtenissen, komen ze aan bij het dorp:

'Zo naderden zij het dorp waarheen zij op weg waren en het leek of hij verder wilde gaan. Toen drongen zij bij hem aan: Blijf bij ons, want het is tegen de avond en de dag is reeds ten einde. En hij ging naar binnen om bij hen te blijven. En het geschiedde, terwijl hij met hen aan tafel zat, dat hij het brood nam, het zegende en brak en het hun gaf; toen werden hun ogen geopend en zij herkenden hem.' (Lukas 24:28-31).

In het sacramentele gesprek en in de woorden van de sacramentstekst mogen we Christus ontmoeten als leraar op de levensweg. Het sacrament wordt bekrachtigd door de ontmoeting met Christus aan de tafel van het altaar. Daar ontmoeten we Christus als de arts, die de mensenziel wil genezen en sterken met zijn lichaam en bloed in brood en wijn van de mensenwijdingsdienst.

Een uitgebreidere uiteenzetting over het vernieuwde biechtsacrament is te vinden in:

De sacramenten in de Christengemeenschap, deel 2

De sacramenten van het altaar, het gesprek, het huwelijk

(door Marianne de Nooij. Bart Hessen. Myriam Driesens)

Uitgeverij Aan de Tijd www.uitgeverijaandetijd.nl)